EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 8.7.2021.
COM(2021) 358 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI,

kas sniegts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Regulas (ES) 2019/880 par kultūras priekšmetu ievešanu un importu 14. panta 3. punktu

Satura rādītājs

1. IEVADS 3
2. SASNIEDZAMIE MĒRĶI 4
3. PROJEKTA ARHITEKTŪRA UN PLĀNOŠANAS PIEEJA 4
4. PROGRESA PĀRSKATS 5
Īstenošanas noteikumu pieņemšana 5
Projekta izstrāde: darbs ar projekta grupu 7
Koncepcijas izstrāde: ekonomiskais pamatojums 7
Projekta noteikšana: redzējuma dokuments 8
5. KAVĒJUMU RISKI 8
6. SECINĀJUMI 9
I pielikums. Daudzgadu stratēģiskā plānošana 10
II pielikums. Galveno projekta posmu un svarīgāko starpposma mērķu grafiks 12

GLOSĀRIJS

Ekonomiskais pamatojums	Dokuments, kas sniedz IT projekta pamatojumu un nosaka tā budžeta prasības.
Redzējuma dokuments	Redzējuma dokumentā sīki izklāsta pieņēmumus, kas minēti ekonomiskā pamatojuma dokumentā. Dokumenta rakstīšanas laikā tas reģistrē sistēmas īpašnieka / sistēmas piegādātāja partnerību un izpratni par sistēmu.
KPI sistēma	Kultūras priekšmetu importa sistēma — centralizēta elektroniskā sistēma kultūras priekšmetu importam.
TRACES	Tirdzniecības kontroles un ekspertu sistēma — Eiropas Komisijas daudzvalodu tiešsaistes platforma sanitārajai un fitosanitārajai sertifikācijai.
EU CSW-CERTEX	ES muitas vienloga sertifikātu apmaiņas sistēma.
DFS	Daudzgadu finanšu shēma; ES ilgtermiņa budžets, kas ir spēkā no 2021. līdz 2027. gadam.

1. IEVADS

Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Regulas (ES) 2019/880[1] par kultūras priekšmetu ievešanu un importu (turpmāk — regula) mērķis ir novērst kultūras priekšmetu nelikumīgu tirdzniecību, it sevišķi gadījumos, kad šāda tirdzniecība palīdz finansēt teroristiskas darbības, un aizliegt tādu kultūras priekšmetu importu Savienības muitas teritorijā, kas ir nelikumīgi izvesti no trešām valstīm.

Minētā regula paredz, ka tad, ja importē noteiktus kultūras priekšmetus, ko uzskata par sevišķi apdraudētu kultūras mantojumu, ir vajadzīgas importa licences, savukārt tad, ja importē citus kultūras priekšmetus, kurus neuzskata par tik apdraudētiem, ir vajadzīgi importētāja apliecinājumi, un nodrošina, ka šādiem priekšmetiem, tos importējot Savienībā, piemēro vienotas kontroles. Importējot noteiktus kultūras priekšmetus, kas paredzēti īpašam lietojumam (izglītībai, zinātnei vai saistībā ar pētniecību), to imports ir atbrīvots no šīm dokumentu prasībām.

Importētāju pienākums iegūt importa licenci vai sagatavot un iesniegt muitā importētāja apliecinājumu būs spēkā tikai no datuma, kad sāks darboties centralizēta elektroniskā sistēma (KPI sistēma). Komisijai jāizstrādā KPI sistēma vēlākais līdz 2025. gada 28. jūnijam.

Sistēma kalpos ne tikai par līdzekli, ar ko uzņēmēji varētu veikt formalitātes, bet arī kur uzglabāt informāciju un kur dalībvalstu pārvaldes iestādēm, kuras atbild par regulas īstenošanu (muitas dienesti un kultūras iestādes), apmainīties ar to.

KPI sistēmas izstrāde un darbība ir cieši saistīta arī ar citu nozīmīgu Komisijas iniciatīvu muitas jomā: ES vienloga dokumentu apmaiņas sistēmu (*EU CSW-CERTEX*)[2].

EU CSW-CERTEX savstarpēji savieno ES centralizētās sistēmas, kas paredzētas Savienības nemuitas formalitātēm ar valstu muitas sistēmām, lai būtu iespējama digitāla apmainīšanās ar apliecinošajiem dokumentiem, kontroles rezultātiem un muitas un nemuitas procedūru rezultātiem.

Kad regula stājusies spēkā, ik pēc 12 mēnešiem un līdz laikam, kad KPI sistēma sāk darboties, Komisijai ir jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par progresu, kas gūts šīs elektroniskās sistēmas izveidē.

Pagājušajā gadā Komisija iesniedza savu pirmo gada progresa ziņojumu[3]. Ziņojumā ir aprakstītas Komisijas veiktās darbības pirmajā gadā pēc regulas stāšanās spēkā, proti: a) sagatavošanās darbs, kas veikts, lai pieņemtu vajadzīgos īstenošanas noteikumus, un b) apspriešanās ar dalībvalstīm ar kultūras priekšmetiem saistīto muitas lietu ekspertu grupā un projekta grupā jautājumos par kultūras priekšmetu importu. Attiecībā uz iespējamiem riskiem, kuru rezultātā KPI sistēmas izstrāde varētu netikt pabeigta līdz noteiktajam termiņam, ziņojumā konstatēta nenoteiktība saistībā ar projektam norīkotajiem darbiniekiem un tā finansējumu no DFS.

Šis otrais gada progresa ziņojums aptver laikposmu no 2020. gada jūlija līdz 2021. gada jūnijam un sniedz pārskatu par progresu, kas gūts, pieņemot vajadzīgos īstenošanas noteikumus un īstenojot KPI projekta 1. posmu "Koncepcijas izstrāde". Lai nodrošinātu pilnīgumu, ziņojumā īsumā minēti sasniedzamie mērķi, projekta arhitektūra un plānošanas

[1] OV L 151, 7.6.2019., 1.–14. lpp.
[2] https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs/eu-single-window-environment-for-customs_en
[3] COM(2020) 342 final.

pieeja, kas ir sīki aprakstīti pirmajā gada progresa ziņojumā. Kopējais sasniegtā progresa novērtējums un konstatētie kavējumu riski ir apkopoti šā ziņojuma secinājumu iedaļā.

2. SASNIEDZAMIE MĒRĶI

KPI sistēmai ir jāsāk darboties ne vēlāk kā **2025. gada 28. jūnijā**, jo no šā datuma visiem uzņēmējiem, lai varētu Savienībā likumīgi importēt[4] kultūras priekšmetus, būs obligāti jāsaņem importa licences vai jāiesniedz muitā importētāja apliecinājumi ar šīs elektroniskās sistēmas starpniecību.

Regulā ir arī paredzēts **termiņš — 2021. gada 28. jūnijs —, līdz kuram jāpieņem īstenošanas noteikumi, kuros paredz detalizētus noteikumus elektroniskajai sistēmai**.

Pēc īstenošanas noteikumu pieņemšanas un redzējuma dokumenta apstiprināšanas sāksies elektroniskās sistēmas izstrādes posms. Trešajā posmā KPI sistēma tiks savstarpēji savienota ar *EU CSW-CERTEX*, lai starp dalībvalstu muitas sistēmām nodrošinātu apmaiņu ar dokumentiem. Vienlaikus tiks organizētas apmācības, lai to pārvaldes iestādes iepazīstinātu ar KPI sistēmas darbības funkcijām.

Paralēli citām Komisijas darbībām muitas jomā projekts par kultūras priekšmetu importu tiek detalizēti plānots arī 2019. gada e-muitas daudzgadu stratēģiskā plāna pārskatīšanas[5] (MASP-C rev. 2019) ietvaros. Šā ziņojuma I pielikumā ir iekļauts projekta par kultūras priekšmetu importu plāna izraksts no MASP-C rev. 2019. Jāatzīmē, ka projekta dokumentācija tiks atjaunināta nākamajā MASP-C pārskatīšanā, lai atspoguļotu faktisko progresu projektā.

Projekts par kultūras priekšmetu importu daļēji tiek izstrādāts arī ES vienloga vidē muitas jomā (MASP-C rev. 2019 Fiche 1.13), kuras viena no IT pamatsistēmām ir *EU CSW-CERTEX*. Šā ziņojuma I pielikumā ir iekļauts *EU CSW-CERTEX* plāna izraksts no MASP-C Fiche 1.13.

3. PROJEKTA ARHITEKTŪRA UN PLĀNOŠANAS PIEEJA

Kā tas jau izskaidrots pirmajā gada progresa ziņojumā, projekta arhitektūra balstās uz MASP-C rev. 2019 un tā pielikumos noteikto metodiku, ietverot pārvaldības sistēmu[6], ES muitas darbību procesu modelēšanas politiku[7] un IT stratēģiju[8]. II pielikumā ir sniegts vispusīgs ceļvedis ar galvenajiem projekta posmiem un svarīgākajiem starpposma mērķiem.

Lai gan projekts vienlaikus norisinās vairākos līmeņos, teorētiski to var sadalīt trīs posmos.

1. posms. Koncepcijas izstrāde. Vispirms tiek sagatavots **ekonomiskais pamatojums**, kas sniedz projekta pamatojumu un nosaka budžeta prasības. Pēc tam, izmantojot *darbību procesu modelēšanu* (DPM), tiek izstrādāts **redzējuma dokuments**, kurā sniedz sīkāku informāciju par projekta definīciju attiecībā uz arhitektūru, izmaksām, termiņu un risku, kā arī informāciju, piemēram, par starpposma mērķiem, mērķrādītājiem un projekta organizāciju. Šie dokumenti atspoguļo diskusijas un īstenošanas akta saturu, ko izstrādā Komisija.

2. posms. Sistēmas izstrāde. Ievērojot īstenošanas akta noteikumus, kā arī īstenojot lietotāju vajadzības un funkcionālās specifikācijas sistēmai, tiek izstrādātas **tehniskās specifikācijas** par sistēmas uzbūvi. Šajās tehniskajās specifikācijās ietilpst izmantojamā arhitektūra, paziņojumi, ko iesniedz uzņēmēji, saskarnes ar citām sistēmām, testēšanas plāni utt.

[4] Atbilstoši regulā minētajai definīcijai "imports" ir noteiktu muitas procedūru — laišanas brīvā apgrozībā; uzglabāšanas muitas noliktavās vai brīvajās zonās; pagaidu ievešanas; galapatēriņa, tostarp ievešanas pārstrādei — piemērošana priekšmetiem.

[5] Sk. https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.

[6] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf

[7] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf

[8] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf

Kad sistēmas projekts konceptuālā ziņā ir gatavs un ir sasniegti 1. tabulas mērķrādītāji, kā arī 1. un 3. starpposma mērķis (sk. I pielikumu), sākas padziļinātāks darbs, ņemot vērā tehniskākus aspektus **lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikāciju** un **tehnisko sistēmas specifikāciju** dokumentos, kuri konkretizē ekonomiskā pamatojuma un redzējuma dokumentu.

3. posms. Izvēršana un darbība. Sākas faktiskais IT izstrādes posms (**izstrādes posms**), kam seko **pārejas posms**, kurā agrākās KPI sistēmas versijas pakāpeniski tiks piemērotas dažādām lietotāju grupām un tiks veiktas pārbaudes, lai nodrošinātu, ka līdz 2025. gada 28. jūnijam uzņēmēji un kompetentās iestādes ir spējīgi un labi apmācīti izmantot sistēmu. Pēc šā posma sekos sešu mēnešu pēcieviešanas periods, kura gaitā sistēmu pielāgos, lai nodrošinātu visas darbības vajadzības, kas varētu atklāties tikai pēc tam, kad IT sistēmas izmantošana kļūs obligāta, un lai nodrošinātu tās netraucētu darbību.

Jāatzīmē, ka KPI sistēma līdz 2025. gada 3. martam atbilstoši Komisijas priekšlikumam par ES vienloga vidi muitas jomā[9] tiks savstarpēji savienota ar dalībvalstu muitas administrācijām ar *EU CSW-CERTEX* starpniecību, lai muitai būtu iespējams automātiski kontrolēt dokumentus, kas izdoti kultūras priekšmetu importam. Šai darbība būs nepieciešama atbilstības pārbaude.

4. PROGRESA PĀRSKATS

Īstenošanas noteikumu pieņemšana

Pirmajā posmā Komisija pieņēma[10] vajadzīgos īstenošanas noteikumus elektroniskās sistēmas izveidei. Lai iegūtu labāku perspektīvu no praktiskās īstenošanas viedokļa, tā plaši konsultējās ar dalībvalstu pārstāvjiem ar kultūras priekšmetiem saistīto muitas lietu ekspertu grupā un Kultūras priekšmetu komitejā.

Minētā ekspertu grupa ir forums, kas paredzēts, lai diskutētu par to, kā īstenot Savienības tiesību aktus par kultūras priekšmetiem saistībā ar muitu, un jo īpaši Regulu (ES) 2019/880 par kultūras priekšmetu ievešanu un importu un Regulu (EK) Nr. 116/2009 par kultūras priekšmetu izvešanu[11]. Pēdējā minētā regula ir ES noteikumu kopums, kurš paredz arī atļauju sistēmu izvešanas gadījumā, kas ir spēkā kopš 1993. gada[12].

Komisija izmantoja visas iespējas un informēja mākslas tirgus asociācijas par darba progresu, lai nodrošinātu, ka regulas praktiskā īstenošana ir atbilstīgi piemērota tirgus realitātei. Kā oficiāls pieņemšanas procedūras posms četru nedēļu laikā (24.3.2021.–21.4.2021.) ieinteresētajām personām tika arī nodrošināta piekļuve īstenošanas akta projektam skatīšanai tiešsaistē.

Īstenošanas akts sastāv no piecām nodaļām, no kurām pēdējā attiecas uz detalizētiem noteikumiem par KPI sistēmas izveidi un darbību.

KPI ir jāizstrādā kā neatkarīgs *TRACES* sistēmas modulis, ko pārvalda Komisijas Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts (SANTE ĢD). Komisijai jānodrošina tā darbība, uzturēšana, atbalsts un visi nepieciešamie atjauninājumi un izstrāde.

---

[9] Sk. pielikumu Priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības vienloga vidi muitas jomā un groza Regulu (ES) Nr. 952/2013, COM(2020) 673 final.

[10] Šā ziņojuma sagatavošanas laikā par regulas projektu tika saņemts pozitīvs komitejas balsojums, un to bija paredzēts pieņemt kolēģijā 2021. gada jūnijā.

[11] Padomes Regula (EK) Nr. 116/2009 (2008. gada 18. decembris) par kultūras priekšmetu izvešanu (OV L 39, 10.2.2009., 1.–7. lpp.).

[12] Pirms ekspertu grupu izveides Lisabonas līguma vajadzībām šīs diskusijas norisinājās Regulā (EK) Nr. 116/2009 paredzētajā komitejā. Ekspertu grupas locekļi galvenokārt ir tās pašas iestādes, kas sanāk kopā regulā paredzētajā komitejā.

Lai sagatavotu nepieciešamos periodiskos ziņojumus un nodrošinātu sistēmas izstrādi, tās darbību un uzturēšanu, Komisijai ir jābūt pieejamiem visiem datiem, informācijai un dokumentiem, kas atrodas KPI sistēmā. Tas arī nodrošinās KPI sistēmas un valstu muitas sistēmu savstarpēju savienojamību, izmantojot *EU CSW-CERTEX*.

Lai pārvaldītu, izstrādātu, uzraudzītu KPI sistēmas pareizu ieviešanu un noteiktu prioritātes šādai ieviešanai, dalībvalstīm un Komisijai būs jāizraugās kontaktpunkti.

Ir ļoti svarīgi, lai importētāja apliecinājumos licences pieteikuma iesniedzēji/turētāji vai deklarētāji tiktu pareizi identificēti KPI sistēmā. Šā iemesla dēļ īstenošanas aktā uzņēmējiem tiek prasīts sevi identificēt, izmantojot *EORI* numuru[13].

Lai aizpildītu importa licences pieteikumus un importētāja apliecinājumus, īstenošanas akta pielikumā ir izveidota datu vārdnīca, t. i., kāda veida informācija pieteikumu iesniedzējiem un deklarētājiem būs jāievada KPI sistēmā, lai aizpildītu un iesniegtu attiecīgās veidlapas.

Lai gan pamataktā ir atsauce uz "formātu", to nevajadzētu uztvert burtiski, jo aizpildāmās veidlapas būs elektroniskas, nevis tipiski papīra dokumenti. Būs iespējams izdrukāt licenci, apliecinājumu vai vispārīgu aprakstu, taču pretēji specifikācijām, kas noteiktas regulā par kultūras priekšmetu izvešanu, to var izdarīt uz jebkura veida papīra (t. i., nav obligātu izmēru lapa, papīra biezums vai savstarpēji savienojami drošuma modeļi). Jebkurā gadījumā, kad muitas dienestiem vai kompetentajām iestādēm jāpārbauda licence vai apliecinājums, tās iegūs šos dokumentus elektroniski no KPI sistēmas. Turklāt šādi iegūtie dokumenti būs patstāvīgi, tas nozīmē, ka elektronisko parakstu derīgums un dokumenta integritāte tiek pārbaudīti katru reizi, kad piekļūst dokumentam (vai tā kopijai) atbilstoši *eIDAS*[14] standartam.

Tā kā dokumentācija būs KPI sistēmā un būs pieejama muitai elektroniskā formā, izmantojot *EU CSW-CERTEX*, nepastāvēs viltošanas risks, kā tas ir papīra dokumentu gadījumā. Turklāt īstenošanas akts nodrošina garantiju kopumu elektronisko zīmogu un parakstu veidā, kas novērsīs jebkādu nelikumīgu satura grozīšanu un apliecinās precīzu laiku un datumu, kad veidlapu ir iesniegusi vai saņēmusi kompetentā iestāde.

Attiecīgi elektroniskās importa licences parakstīs kompetentās iestādes atbildīgais ierēdnis ar elektronisko parakstu, apzīmogos ar uzlabotu vai kvalificētu izdevējas kompetentās iestādes elektronisko zīmogu, un pēc tam KPI sistēma to apzīmogos ar uzlabotu vai kvalificētu elektronisko zīmogu.

Turklāt attiecīgās sadaļas — licences pieteikuma iesniegšana; kompetentās iestādes pieprasījums saņemt papildu informāciju; pieteikuma iesniedzēja iesniegtā papildu informācija vai dokuments; kompetentās iestādes pieņemtais lēmums; 90 dienu termiņš bez kompetentās iestādes lēmuma — KPI sistēma atzīmēs ar kvalificētu elektronisko laika zīmogu.

Attiecībā uz piekļuvi dokumentiem KPI sistēmā īstenošanas akts paredz, ka muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm būs piekļuve importa licencēm, par kurām pieņemts lēmums, un importētāja apliecinājumiem un vispārīgiem aprakstiem, kas iesniegti muitai. Uzņēmējiem būs piekļuve savām licencēm, apliecinājumiem un vispārīgajiem aprakstiem. Lai veicinātu tirdzniecību, viņi var arī nodrošināt KPI sistēmā piekļuvi šiem pašiem dokumentiem citām personām (piemēram, potenciālajiem klientiem, ekspertiem utt.).

Komisija un dalībvalstis būs datu pārziņi attiecībā uz apstrādes darbībām, kas nepieciešamas

[13] *EORI* numurs ir uzņēmēju reģistrācijas un identifikācijas numurs, kā tas definēts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/2446 1. panta 18. punktā.

[14] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK (OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp.).

KPI sistēmas izveidei. Šajā nolūkā viņiem ne vēlāk kā līdz 2022. gada 28. jūnijam būs jānoslēdz vienošanās par kopīgu pārziņu.

Lai noteiktu praktiskās prasības KPI sistēmas pieejamībai un darbībai, kā arī nodrošinātu darbības nepārtrauktību, īstenošanas akts paredz iespēju noslēgt darbības nolīgumu starp Komisiju un dalībvalstīm.

Lai gan šāds gadījums nav gaidāms, ir noteikti konkrēti ārkārtas pasākumi, ja KPI sistēma nebūtu pieejama ilgāk par astoņām stundām. Konkrēti, KPI sistēmas kontaktpunktiem dalībvalstīs ir jāuztur publisks tiešsaistes repozitorijs, kurā atrodas aizpildāmas elektroniskas veidnes visiem dokumentiem, kurus var izdot KPI sistēmā. Tiklīdz KPI sistēma vai nepieejamā funkcija atkal kļūst pieejama, uzņēmēji var izmantot tiešsaistes krātuvē izveidotos dokumentus, lai reģistrētu to pašu informāciju sistēmā.

Visbeidzot, īstenošanas akts ietver dažus sistēmas drošības noteikumus, kas nodrošina uzticamu un drošu darbību, jo īpaši, lai veiktu datu avota pārbaudi un datu aizsardzību pret neatļautu piekļuvi datiem, to nozaudēšanu, grozīšanu vai iznīcināšanu. Katru reizi, veicot datu ievadi, grozīšanu vai dzēšanu, tā jāreģistrē kopā ar informāciju par šādas apstrādes pamatojumu un precīzu laiku, kā arī jānorāda persona, kas to veikusi. Turklāt dalībvalstīm jāinformē citai cita, Komisija un vajadzības gadījumā attiecīgais uzņēmējs par visiem faktiskajiem vai iespējamiem KPI sistēmas drošības pārkāpumiem.

Projekta izstrāde: darbs ar projekta grupu

Komisija ir izveidojusi Muitas projekta grupu jautājumos par kultūras priekšmetu importu (*PGICG*), kas darbojas kā diskusiju forums dalībvalstu muitas administrāciju un kompetento (kultūras) iestāžu ekspertiem ar pieredzi licencēšanas formalitāšu kārtošanā kultūras mantojuma lietās, jo īpaši digitālā veidā. Grupa sniedza atbalstu īstenošanas akta sagatavošanā un palīdzēs Komisijas dienestiem noteikt parametrus un izstrādāt kritērijus KPI sistēmas funkcionālajām specifikācijām.

Projekta grupā[15] ir 18 delegāti no 11 dalībvalstīm (AT, BE, BG, ES, LV, PT, RO, DE, NL, IT, FR), kuri līdz šim ir tikušies deviņas reizes (četras pārskata periodā no 29.6.2020. līdz 28.6.2021.).

Šajā pārskata periodā projekta grupa galvenokārt strādāja pie IT sistēmas darbības tvēruma noteikšanas, funkciju minimuma un lietotāju vajadzībām. Šo diskusiju iznākums pirmkārt ir redzams ekonomiskajā pamatojumā, un tas ir sīkāk precizēts redzējuma dokumentā.

Koncepcijas izstrāde: ekonomiskais pamatojums

Ekonomisko pamatojumu bez piezīmēm 2020. gada 23. septembrī apstiprināja *ITCB*[16] un 2020. gada 16. oktobrī — E-muitas koordinācijas grupa. Ekonomiskajā pamatojumā ir aplūkotas dažādas alternatīvas, un tas apstiprina, ka SANTE ĢD uzturētā *TRACES* sistēma ir vispiemērotākā platforma KPI sistēmas izstrādei, jo šajā platformā ir labi izstrādāta lielākā daļa sertifikācijas un licencēšanas shēmām nepieciešamo funkciju.

[15] Sīkāka informācija par projekta grupas pilnvarām un darbu ir atrodama Komisijas pirmajā progresa ziņojumā COM(2020) 342 final.

[16] Eiropas Komisijas Informācijas tehnoloģiju un kiberdrošības padome (*ITCB*) ir pastāvīga Korporatīvās pārvaldības padomes apakšgrupa. Tā nodrošina, ka resursi un ieguldījumi informācijas tehnoloģijās tiek izmantoti efektīvi un ka uzņēmumu vajadzības tiek atbalstītas ar efektīvām, drošām un noturīgām sakaru un informācijas sistēmām, ievērojot personas datu aizsardzības principus. Tā pārrauga Eiropas Komisijas Digitālās stratēģijas īstenošanu.

Projekta noteikšana: redzējuma dokuments

Redzējuma dokumentā tiek sīkāk precizēts ekonomiskajā pamatojumā veiktais sākotnējais novērtējums, un tajā ir sīki aprakstīta metodoloģiskā pieeja, projekta pārvaldība un sinerģija ar citiem projektiem. Līdz ar to KPI sistēma tiks izstrādāta partnerībā starp Komisijas Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorātu (TAXUD ĢD) un SANTE ĢD, balstoties uz šo abu ģenerāldirektorātu ilgtermiņa sadarbību un sinerģiju, kas izveidojusies sadarbībai starp muitas dienestiem un kompetentajām partneriestādēm un līdz šim ir izrādījusies ļoti veiksmīga dzīvnieku, pārtikas un barības importa kontroles jomā. Redzējuma dokuments ir pabeigšanas stadijā, un paredzams, ka E-muitas koordinācijas grupa to apstiprinās līdz 2021. gada jūnija beigām.

5. KAVĒJUMU RISKI

Projekta kopsavilkums

Komisijai ir uzdevums izstrādāt centralizētu elektronisku licencēšanas sistēmu un tās saskarni ar valstu muitu sešu gadu laikā pēc regulas stāšanās spēkā. Šīs iniciatīvas īstenošanai ir vajadzīgas divas administratora (AD) amata vietas TAXUD ģenerāldirektorātā, kā noteikts attiecīgajā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā.

Riski un apraksts

KPI sistēmas izstrādes pabeigšana ir atkarīga no atbilstoša finansējuma apstiprināšanas un resursu sadales TAXUD ĢD, ņemot vērā dažādas šā ģenerāldirektorāta prioritātes.

1. risks. Darbinieku norīkošana

Komisijas sākotnējā priekšlikumā nebija paredzēta IT sistēmas izstrāde. Tādējādi tai nebija iedalīti resursi. Tomēr sarunu laikā un pēc likumdevēju pieprasījuma regulā tika iekļauta KPI sistēmas izstrāde, kas nozīmēja, ka ir vajadzīgi tolaik neparedzēti papildu līdzekļi. Galīgajos politikas trialogos 2018. gada decembrī tika aplēsts, ka šā sešu gadu projekta vajadzības saistībā ar IT izstrādes personālu TAXUD ģenerāldirektorātā atbilst divām pilnslodzes administratora amata vietām. Tomēr no 2020. gada jūlija vidus bija iespējams nodrošināt tikai vienu pilnslodzes administratora amata vietu.

2. risks. Covid-19 pandēmija

Papildus iepriekš aprakstītajiem riskiem arī Covid-19 sabiedrības veselības krīze zināmā mērā ietekmē komandas spēju gūt rezultātus, un it sevišķi projekta darbības un ekspertu grupas un projekta grupas sanāksmes ar dalībvalstīm. Sanāksmes notika virtuālā formātā ar īsāku darba kārtību un ierobežotu mijiedarbību. Turklāt sabiedrības veselības krīzes dēļ nācās pārplānot prioritātes dalībvalstīs, tādējādi ierobežojot to spējas sniegt ieguldījumu un komentārus par šo lietu. Šāda ietekme būs atkarīga no sabiedrības veselības krīzes ilguma.

3. risks. Priekšlikums par ES vienloga vidi muitas jomā

KPI sistēmas pienācīga darbība ir atkarīga no tā, cik sekmīgs būs Komisijas priekšlikums par ES vienloga vidi muitas jomā, kura mērķis ir nodrošināt *EU CSW-CERTEX* darbības juridisko pamatu. Šī priekšlikuma pārvaldes iestāžu sadarbības (*G2G*) pīlārs rāda, kā muitas dienesti un kompetentās partneriestādes digitāli apmainīsies ar datiem. Tādēļ gadījumā, ja likumdevēji galu galā panāks vienošanos, kas ievērojami atšķirsies no priekšlikumā ierosinātās *G2G* pieejas, tas ietekmēs to, kā KPI sistēma un *EU CSW-CERTEX* būs savstarpēji saistītas, un tas ietekmēs arī iepriekš aprakstītos KPI sistēmas īstenošanas noteikumus.

4. risks. Budžeta pieejamība

Budžeta nenoteiktība saistībā ar sarunām par jauno DFS stipri apgrūtināja progresu. Tomēr jāatzīmē, ka DFS sarunu labvēlīgais rezultāts, sākot no 2020. gada beigām, mazināja šo risku un budžeta ziņā šī iniciatīva ir pilnībā ietverta jaunajā Muitas programmā.

Risku mazināšanas darbības

Riski ir paziņoti TAXUD ĢD ietvaros.

6. SECINĀJUMI

Galvenās darbības, kas veiktas šajā otrajā progresa ziņojumā aptvertajā laikposmā, lai izstrādātu centralizētu elektronisko sistēmu kultūras priekšmetu importam (KPI sistēma), ir šādas: 1) īstenošanas noteikumu pieņemšana Regulas (ES) 2019/880 mērķu sasniegšanai; 2) šajā nolūkā izveidotās projekta grupas veiktais darbs un 3) ekonomiskā pamatojuma un redzējuma dokumenta virzība KPI projektā.

Lai gan līdz šim Komisija ir strādājusi saskaņā ar grafiku, ir konstatēti daži iespējamie riski, kuru rezultātā KPI sistēmas izstrāde varētu netikt pabeigta līdz noteiktajam termiņam. Viens risks attiecas uz nenoteiktību, kas saistīta ar projektam norīkotajiem darbiniekiem, jo tas ir atkarīgs no pašreizējā budžeta pieejamības un vispārējām muitas IT izstrādes prioritātēm[17]. Tika atzīmēta arī Covid-19 sabiedrības veselības krīze, kas nedaudz ietekmē KPI projekta progresu. Kopējā ietekme būs atkarīga no sabiedrības veselības krīzes ilguma.

[17] Piemēram, Savienības Muitas kodeksa (*UCC*) digitalizācija.

I PIELIKUMS. DAUDZGADU STRATĒĢISKĀ PLĀNOŠANA

MASP-C nodrošina IT projektu efektīvu un saskaņotu pārvaldību, nosakot gan stratēģisko sistēmu, gan starpposma mērķus. Galīgi to apstiprina dalībvalstis Muitas politikas grupā (MPG), balstoties uz ekspertu konsultācijām, kuras sniedz E-muitas koordinācijas grupa (EMKG), un apspriežoties ar tirdzniecības pārstāvjiem Tirdzniecības kontaktgrupā (TKG).

Elektroniskās sistēmas plānošana ir apspriesta ar dalībvalstīm, kuras ir to apstiprinājušas, un tas ir detalizēti aprakstīts MASP-C rev. 2019 Fiche 1.18.

Zemāk 1. tabulā ir iekļauts kultūras priekšmetu importa projekta plāna izraksts no MASP-C rev. 2019 Fiche 1.18.

1. tabula. Izraksts no MASP-C rev. 2019 Fiche 1.18		
	Starpposma mērķi	*Plānotais pabeigšanas datums*
1.	**Darbību analīze un darbību modelēšana**	
	- Ekonomiskā pamatojuma dokuments	2020. gada 4. ceturksnis
	- 3. līmenis (lietotāju vajadzību DPM)	2022. gada 1. ceturksnis
	- 4. līmenis (detalizēta funkciju vajadzību DPM)	2022. gada 1. ceturksnis
2.	**Tiesību normas**	
	- Pašreizējie pieņemtie noteikumi*	2019. gada 2. ceturksnis
	- Nākotnē pieņemtie noteikumi**	2021. gada 2. ceturksnis
3.	**Projekta uzsākšanas posms**	
	- Redzējuma dokuments	2021. gada 2. ceturksnis
	- Apstiprināšanas lēmums	2021. gada 2. ceturksnis
4.	**IT projekts**	
	- Lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikācijas	2023. gada 2. ceturksnis
	- Tehniskās sistēmas specifikācijas	2023. gada 2. ceturksnis
	Izstrādes posms	
	- Centrālo pakalpojumu īstenošana	2024. gada 3. ceturksnis
	- Pakalpojuma integrēšana valstu sistēmās	Nav pieejams
	- Īstenošana valstīs	Nav pieejams
	Pārejas posms	
	- Izvēršana un palaišana	2024. gada 4. ceturksnis
	- Atbilstības pārbaudes	2025. gada 2. ceturksnis
5.	**Darbība**	
	- Komisija, dalībvalstu pārvaldes iestādes un tirgotāji	2025. gada 2. ceturksnis
	- Ārpussavienības valstis un ārpussavienības tirgotāji (ja vajadzīgs)	Nav pieejams
6.	**Īstenošanas atbalsts (apmācība un informēšana)**	
	- Centrāli izstrādāta apmācība un informēšana	2024. gada 4. ceturksnis
	- Valsts līmeņa apmācība un informēšana	2024. gada 4. ceturksnis

* Pašreizējie noteikumi ir Regula (ES) 2019/880.
** Nākotnes noteikumi ir īstenošanas noteikumi, ko pieņems saskaņā ar Regulu (ES) 2019/880.

Zemāk 2. tabulā sniegts izraksts no *EU CSW-CERTEX* projekta, koncentrējot uzmanību uz *EU CSW-CERTEX* projekta 2. komponentu, kas savstarpēji savieno KPI sistēmu.

2. tabula. Izraksts no MASP-C rev. 2019 Fiche 1.13 — 2. komponents "EU CSW- CERTEX"		
	Starpposma mērķi	*Plānotais pabeigšanas datums*
1.	**Darbību analīze un darbību modelēšana**	
	- Ekonomiskā pamatojuma dokuments	2017. gada 1. ceturksnis
	- Ekonomiskā pamatojuma pielikums	2023. gada 2. ceturksnis
	- 3. līmenis (lietotāju vajadzību DPM)	2024. gada 1. ceturksnis
	- 4. līmenis (detalizēta funkciju vajadzību DPM)	2024. gada 1. ceturksnis
2.	**Tiesību normas**	
	- Pašreizējie pieņemtie noteikumi*	Ir spēkā
	- Nākotnē pieņemtie noteikumi**	2021. gads
3.	**Projekta uzsākšanas posms**	
	- Redzējuma dokuments	2017. gada 3. ceturksnis
	- Redzējuma dokumenta pielikums	2023. gada 3. ceturksnis
	- Apstiprināšanas lēmums	2023. gada 3. ceturksnis
4.	**IT projekts**	
	- Lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikācijas	2024. gada 2. ceturksnis
	- Tehniskās sistēmas specifikācijas	2024. gada 2. ceturksnis
	Izstrādes posms	
	- Centrālo pakalpojumu īstenošana	2024. gada 3. ceturksnis
	- Pakalpojuma integrēšana valstu sistēmās	No 2024. gada 4. ceturkšņa un turpmāk
	- Īstenošana valstīs	No 2024. gada 4. ceturkšņa un turpmāk
	Pārejas posms	
	- Izvēršana un palaišana	2024. gada 4. ceturksnis
	- Atbilstības pārbaudes	No 2025. gada 1. ceturkšņa un turpmāk
5.	**Darbība**	
	- Komisija, dalībvalstu pārvaldes iestādes un tirgotāji (NB! Tas ir darbības datums Komisijai. Dalībvalstis sāks atbilstības pārbaudi no 2020. gada 2. ceturkšņa)	2025. gada 2. ceturksnis
	- Ārpussavienības valstis un ārpussavienības tirgotāji (ja vajadzīgs)	Nav pieejams
6.	**Īstenošanas atbalsts (apmācība un informēšana)**	
	- Centrāli izstrādāta apmācība un informēšana	Nav pieejams
	- Valsts līmeņa apmācība un informēšana	Nav pieejams

* Pašreizējie noteikumi ir Regula (ES) 2019/880.
** Nākotnes noteikumi ir īstenošanas noteikumi, ko pieņems saskaņā ar Regulu (ES) 2019/880.

II PIELIKUMS. GALVENO PROJEKTA POSMU UN SVARĪGĀKO STARPPOSMA MĒRĶU GRAFIKS

